

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ВП НУБІП УКРАЇНИ «БОЯРСЬКА ЛІСОВА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ»

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСІВНИЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОГО
САДІВНИЦТВА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОСИСТЕМНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
У ЛІСОВОМУ КОМПЛЕКСІ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ»
(18-19 квітня 2019 року)**

КИЇВ – 2019

ДИНАМІКА ПОЖЕЖ В ПРИРОДНИХ ЛАНДШАФТАХ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

С.В. Зібцев, доктор сільськогосподарських наук

(sergiy.zibtsev@nubip.edu.ua),

В.В. Миронюк, кандидат сільськогосподарських наук

(victor.myroniuk@nubip.edu.ua),

О.М. Сошенський, кандидат сільськогосподарських наук

(soshenskyi@nubip.edu.ua),

В.В. Гуменюк, кандидат сільськогосподарських наук

(v.v.gumeniuk@nubip.edu.ua)

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Аналіз історичної динаміки пожеж та встановлення їх просторово-часових особливостей є основою для розробки плану управління пожежами. Центри горимості повинні бути підставою для стратегічного розміщення протипожежних сил та засобів, а також здійснення попереджувальних заходів, тоді як сезонна динаміка пожеж є основою для забезпечення максимальної готовності протипожежних служб до пожежонебезпечного періоду. Під час дослідження горимості природних ландшафтів на території Рівненської області враховувалися всівиди природних пожеж – лісові, на сільськогосподарських землях, торф'яні, випалювання пасовищ, горіння очерету тощо.

Під час аналізу фактичної горимості території використовували апробовану методику аналізу горимості лісів [1]. Збір даних про пожежі в природних ландшафтах здійснювався за допомогою методів дистанційного зондування Землі (ДЗЗ). Для аналізу було використано доступні для цієї території мультиспектральні супутникові знімки *Landsat 5, 7, 8* (розрізненням 30 м), на яких було видалено захмарені ділянки, а знімки скомпоновано у вигляді місячних мозаїк, а також дані про термальні аномалії *FIRMS* (розрізненням 1 км) – «гарячі точки». Якщо протягом одного календарного дня зафіксовано більше однієї гарячої точки, то суміжні (групи пікселів) розглядали як один випадок пожежі. Площі територій пройдених пожежами визначали за щомісячними даними системи *MODIS MCD 64A1* (розрізненням 500 м). Для визначення виду пожежі – лісова чи не лісова було використано глобальну карту лісового покриву *GlobalForestChange*. Отримані мультиспектральні мозаїки використовували для

візуального оцінювання стану території та уточнення ділянок, на яких відбулися пожежі [2].

За результатами дослідження було отримано інформацію про кількість та площу пожеж в природних ландшафтах Рівненської області (табл.).

Динаміка кількості та площі пожеж на території Рівненської області за 2001-2016 рр.

Рік	Кількість пожеж, шт.	Площа пожеж, га	Рік	Кількість пожеж, шт.	Площа пожеж, га
2001	47	126,7	2009	161	3415,0
2002	113	8089,7	2010	53	775,2
2003	66	491,8	2011	115	2269,8
2004	63	1028,5	2012	105	2431,8
2005	82	1142,5	2013	42	477,7
2006	75	1002,4	2014	107	7831,4
2007	50	1637,3	2015	154	17194,6
2008	99	1286,4	2016	104	3352,8

Згідно з даними наведеними у таблиці, за період 2001-2016 роки спостерігається тенденція зростання кількості пожеж. Щодо площі, то якщо у період з 2001–2008 рр. площа пожеж у Рівненській області коливалася у межах 126–1637 га (за виключенням 2002 року із площею – 8089 га), то в період 2009-2016 рр. – значно більше – 477–17194 га.

Щодо сезонної динаміки кількості пожежу Рівненській області, то аналіз даних ДЗЗ за 2001–2016 рр. свідчить, що існують три сезонних максимуми природних пожеж: у березні – 33%, серпні – 18% та вересні 14%.

Необхідно зазначити, що досліджувана територія є одним із центрів горимості у Західному Поліссі з високою ймовірністю загорянь. Зокрема, у Рівненській області кожні 6–7 років спостерігаються пожежні максимуми – у 2002, 2009, та 2015 роках. Враховуючи зростаючий характер проблеми пожеж в природних ландшафтах Рівненської області, цій проблемі слід приділяти більшої уваги та невідкладно застосовувати системний підхід для її вирішення.

Список джерел літератури

1. Зібцев С. В. Методика аналізу пірологічного стану лісів та охорони лісів від пожеж в зонах радіаційного забруднення. *Зб. наук. праць Уманського державного аграрного університету*. 2004. № 64. С. 138–149.

2. Миронюк В. В., Георгіян М. І. Застосування стратифікованої вибірки для регіональної оцінки площі лісів України за даними глобальних карт лісового покриву. *Збалансоване природокористування*. 2017. № 1. С. 69–74.